

Checklist Luisteren

Naam :

Groep :

Datum :

Taal :

Met deze checklist kun je antwoorden vinden op twee vragen:

1. Hoe goed kun je luisteren in het Fries?
2. Wat vind je belangrijk om te leren?

1. Zelftest

Neem de lijst door, alleen of samen met iemand anders.

Lees de zinnen in de eerste kolom. Bedenk, of bespreek met de ander of je zou kunnen wat daar staat.

In de tweede kolom staan voorbeelden.

Je kunt zelf meer voorbeelden bedenken van situaties die voor jou belangrijk zijn. Overleg met je juf, meester of docent.

Zet aan de rechterkant op het papier steeds een kruisje bij wat voor jou geldt: kun je dit *'met gemak'*, *'met moeite'* of *'nog niet'*?

2. Hoe verder?

Op welk niveau heb je de meeste kruisjes staan bij: *'dat soort dingen kan ik, maar met moeite'*? Dat niveau geeft het beste aan waar je op dit moment bent in het leren van de taal.

Je zult in de lijst dingen tegenkomen die je nog niet (goed genoeg) kunt, maar die je wel belangrijk vindt. Zet bij die situaties een kruisje in de kolom *'wil ik leren'*.

Niet alle dingen die voor jou belangrijk zijn, staan in de lijst. Schrijf die ook op. Zo krijg je een overzicht van wat je wilt leren voor de komende tijd.

A 1 Luisteren

Kan vertrouwde woorden en basiszinnen begrijpen die zichzelf, zijn/haar familie en directe concrete omgeving betreffen, wanneer de mensen rustig en duidelijk spreken.

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan een eenvoudig verhaal dat voorgelezen of verteld wordt, begrijpen.	Je meester of juf leest een prentenboek voor. Je kijkt naar een verhaal over Marten de Mûs op schooltelevisie	<i>De ander praat rustig en duidelijk, laat plaatjes of voorwerpen zien of maakt er gebaren bij.</i>				
Ik kan iets doen of iets maken wat een ander mij duidelijk uitlegt.	De leiding van het kamp vertelt je hoe je bij het strand komt. Je juf / meester legt uit hoe je een opdracht moet doen.	<i>De ander praat rustig en duidelijk. De uitleg is kort. Je voelt je op je gemak. Het gebeurt op een plek of door iemand die je kent.</i>				
Ik kan namen, getallen en bekende woorden verstaan.	De winkelier zegt hoe duur iets is. In de kring vertelt een kind waar hij op vakantie geweest is.	<i>De ander praat rustig en duidelijk en legt de nadruk op de woorden waar het om gaat.</i>				
Ik kan korte, eenvoudige waarschuwingen begrijpen.	De stratenmakers roepen "Aan de kant!", of de schilders roepen : "Daar niet langs !" Je juf / meester zegt dat je nu even stil moet zijn.	<i>De ander praat rustig en duidelijk, maar wel wat harder dan normaal.</i>				

A 2 Luisteren

Kan zinnen en de meest frequente woorden begrijpen die betrekking hebben op gebieden die van direct persoonlijk belang zijn. Kan de belangrijkste punten in korte, duidelijke, eenvoudige boodschappen en aankondigingen volgen.

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan van gesprekken tussen Friezen begrijpen waar het over gaat.	Je klasgenoten vertellen elkaar over een voetbalwedstrijd. Je vader en moeder praten met de burens over het weer.	<i>Ze praten over eenvoudige dingen, die jij ook goed kent. Doordat je weet waar ze ongeveer over praten, kom je achter de betekenis van woorden die je niet kent.</i>				
Ik kan een eenvoudig voorgelezen of verteld verhaal begrijpen.	Een gast op school vertelt over de tweede wereldoorlog. Je juf of meester leest een Fries sprookje voor.	<i>De ander praat rustig en duidelijk. Het verhaal is kort en gaat over een onderwerp dat je boeiend vindt om naar te luisteren.</i>				
Ik kan aankondigingen of een korte uitleg begrijpen. Ik kan iets doen of maken wat een ander mij uitlegt.	Iemand vertelt je waar het buurtfeest is en wat het programma is. Je trainer geeft je aanwijzingen om je techniek te verbeteren.	<i>De ander praat rustig en duidelijk. Het gaat om onderwerpen die belangrijk voor je zijn. Je hoeft niet alles precies te begrijpen, alleen de belangrijkste dingen.</i>				
Ik kan hoofdpunten van korte en duidelijke berichten op radio en tv begrijpen.	Je luistert naar het weerbericht op Omrop Fryslân. Je kijkt naar het nieuws op de Friese tv-zender.	<i>Je weet over welk onderwerp het gaat en wat voor programma het ongeveer is. Doordat je weet wat het onderwerp is, kom je achter de betekenis van belangrijke woorden die je niet kent. Het gaat over onderwerpen die belangrijk voor je zijn. Er wordt rustig en duidelijk gesproken.</i>				

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan een eenvoudig verhaal op radio, tv, video, dvd, begrijpen.	<p>Je kijkt naar een Friese soap (zoals Baas boppe baas).</p> <p>Je luistert naar een Fries hoorspel.</p>	<p><i>Je begrijpt ongeveer wat er na elkaar gebeurt in het verhaal. Er wordt rustig en duidelijk gesproken.</i></p> <p><i>De verhalen gaan over onderwerpen die bekend zijn voor je. Doordat je weet waar ze ongeveer over gaan, kom je achter de betekenis van woorden die je niet kent.</i></p>				

B 1 Luisteren

Kan de hoofdpunten begrijpen wanneer in duidelijk uitgesproken standaardtaal wordt gesproken over vertrouwde zaken die hij/zij regelmatig tegenkomt op zijn/haar school, in zijn/haar vrije tijd, op zijn/haar werk enz. Kan de hoofdpunten van veel radio- of tv-programma's over actuele zaken of over onderwerpen van persoonlijk of beroepsmatig belang begrijpen, wanneer er betrekkelijk rustig en duidelijk gesproken wordt.

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan van gesprekken en discussies tussen Friezen de belangrijkste dingen volgen.	<p>Je volgt een gesprek van dorpsgenoten over de verkeerssituatie in het dorp.</p> <p>Je luistert naar gesprekken over films, tv-programma's, gelezen boeken.</p> <p>Je klasgenoten praten over voors en tegens van een referendum.</p>	<p><i>Ze praten duidelijk.</i></p> <p><i>Ze praten over onderwerpen die je kent of die je vaker tegenkomt. Als ze dan woorden gebruiken die je niet kent, kun je de betekenis vaak wel raden, omdat je ongeveer weet waar ze over praten.</i></p>				
Ik kan een beschrijving begrijpen van iets dat vertrouwd is of dat mij interesseert.	<p>Je begrijpt de hoofdpunten van de les van je aardrijkskundeleraar.</p> <p>Een medeleerling beschrijft jou de bezienswaardigheden in een plaats die hij heeft bezocht.</p>	<p><i>De betekenis van onbekende woorden kun je afleiden, doordat je weet waar de beschrijving over gaat.</i></p> <p><i>Er wordt duidelijk gesproken.</i></p>				
Ik kan de algemene zaken en de belangrijkste informatie begrijpen in korte praatjes over vertrouwde onderwerpen.	<p>Je luistert naar een praatje over streekproducten.</p> <p>Je luistert naar een uiteenzetting van een medeleerling over een project dat hij heeft uitgevoerd.</p>	<p><i>De betekenis van onbekende woorden kun je afleiden, doordat je weet waar het praatje over gaat.</i></p> <p><i>Er wordt duidelijk gesproken.</i></p>				

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan een voorgelezen of verteld verhaal begrijpen.	Je docent leest een Friese jeugdroman voor. Je docent vertelt een Fries historisch verhaal.	<i>Doordat je begrijpt waar het verhaal over gaat, kun je de betekenis van sommige lastige woorden en zinnen afleiden. Er wordt duidelijk gesproken.</i>				
Ik kan eenvoudige informatie in aankondigingen en concrete opdrachten begrijpen.	De organisatoren van het schoolfeest maken het programma bekend en vertellen je dat je verkleed moet komen. Je docent vertelt waar jullie excursie naar toe gaat en hoe het programma er uit zal zien.	<i>Doordat je begrijpt waar de aankondiging over gaat, kun je de betekenis van sommige lastige woorden en zinnen afleiden. Er wordt duidelijk gesproken.</i>				
Ik kan concrete aanwijzingen en opdrachten begrijpen.	Je muzikleraar geeft aanwijzingen over de uitvoering van een muziekstuk. Je krijgt een mondelinge routebeschrijving naar een plaats waarvoor je moet overstappen.	<i>Doordat je begrijpt waar de aanwijzing of opdracht over gaat, kun je de betekenis van sommige lastige woorden en zinnen afleiden. Er wordt duidelijk gesproken.</i>				
Ik kan hoofdpunten en belangrijke details begrijpen in eenvoudige radio- en tv-programma's.	Je luistert naar een quiz of spelletjesprogramma op Omrop Fryslân. Je kijkt naar een programma in het Fries over een stad of streek in Friesland. Je volgt sportverslagen op Omrop Fryslân, zoals die van het Skûtsjesilen.	<i>Er wordt duidelijk gesproken. De programma's gaan over vertrouwde onderwerpen. Dat helpt je achter de betekenis van onbekende woorden te komen die nodig is om het programma te kunnen volgen.</i>				

B 2 Luisteren

Kan een langer betoog begrijpen en zelfs complexe redeneringen volgen, wanneer het onderwerp redelijk vertrouwd is. Kan de meeste nieuws- en actualiteitenprogramma's op de tv begrijpen. Kan het grootste deel van films in standaardtaal begrijpen.

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Als ik goed mijn best doe kan ik van gesprekken tussen Friezen bijna alles volgen.	Je volgt een gesprek in de wachtkamer bij de dokter. Je luistert naar een gesprek in de voetbalkantine naar aanleiding van een wedstrijd.	<i>Ze praten over onderwerpen die je interesseren. Je let op hoofdpunten en je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten. Zelf meedoen aan zo'n gesprek vind je nog moeilijk.</i>				
Ik kan in discussies de argumenten voor en tegen volgen en ik begrijp belangrijke punten uit de discussies precies.	Je volgt een discussie tussen supporters van twee clubs over de beslissingen van de scheidsrechter. Je luistert naar een discussie tussen buurtbewoners over jeugdvoorzieningen in de wijk / het dorp.	<i>Het zijn discussies over onderwerpen die je interesseren. Je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten. Zelf meedoen aan zulke discussies vind je nog moeilijk.</i>				
Ik kan de belangrijkste informatie begrijpen uit lessen en presentaties.	Je volgt een rondleiding van een gids in het museum. Je luistert naar een les van een docent Fries over Friese schrijvers in de 20 ^e eeuw.	<i>Dit lukt je ook als wat er verteld wordt en de taal die gebruikt wordt ingewikkeld is. Je let op hoofdpunten en je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten.</i>				

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan van ingewikkelde betogen de belangrijkste punten begrijpen.	<p>Je luistert naar een klasgenoot die een voorbereid betoog houdt over gasboringen in de Waddenzee.</p> <p>Je volgt een betoog van een Friese politicus voor een bepaald plan.</p>	<p><i>Het gaat over een onderwerp dat je interesseert of waarmee je redelijk bekend bent.</i></p> <p><i>Het betoog is duidelijk opgebouwd.</i></p> <p><i>Je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten.</i></p>				
Ik kan vertelde of voorgelezen verhalen begrijpen.	<p>Je docent leest voor uit Trinus Riemersma.</p> <p>Je luistert naar een ingewikkeld volksverhaal van een verhalenverteller (bijvoorbeeld Douwe Kootstra)</p>	<p><i>Dit kunnen ook ingewikkelde verhalen zijn, waarin gebeurtenissen bijvoorbeeld niet precies op volgorde worden verteld.</i></p> <p><i>Je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten.</i></p>				
Ik kan aanwijzingen en mededelingen met veel details precies begrijpen.	<p>Je luistert naar een instructie over een nieuwe ingewikkelde kassa die je moet bedienen.</p> <p>Je stagebegeleider legt uit wat je moet gaan doen in de komende weken.</p>	<p><i>Er wordt in een normaal tempo gesproken.</i></p> <p><i>Je let op hoofdpunten en je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten.</i></p>				
Ik kan de meeste radio- en televisieprogramma's begrijpen.	<p>Je kijkt naar TV-programma's van Omrop Fryslân bijvoorbeeld Faktor Freed.</p> <p>Je begrijpt praatprogramma's op de Friese radio en televisie.</p> <p>Je volgt een journalistenforum op Omrop Fryslân.</p>	<p><i>Er wordt in een normaal tempo gesproken.</i></p> <p><i>Je let op hoofdpunten en je controleert regelmatig of je het nog begrijpt door goed op allerlei aanwijzingen te letten.</i></p>				

Luisteren C1

Kan een langer betoog begrijpen, zelfs wanneer dit niet duidelijk gestructureerd is en wanneer relaties slechts impliciet zijn en niet expliciet worden aangegeven. Kan zonder al teveel inspanning tv-programma's en films begrijpen.

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan gesprekken tussen Friezen goed begrijpen.	Je woont een vergadering van de gemeenteraad bij in je dorp of stad. Je volgt de discussie in de Provinciale Staten.	<i>Het kan gaan over onderwerpen die moeilijk en ingewikkeld zijn en waar je niet veel van afweet. Er komen ook uitdrukkingen voor. Ze praten normaal of snel met elkaar en soms praten ze onduidelijk (ze mompelen bijvoorbeeld of ze maken woorden en zinnen niet af). Je gebruikt bij het luisteren allerlei aanwijzingen om erachter te komen wat de spreker wil, hoe hij zich voelt. Je bent ook alert op aanwijzingen om alvast te voorspellen wat er nog meer gezegd gaat worden.</i>				
Ik kan gesprekken tussen Friezen volgen over alledaagse onderwerpen.	Je volgt een geanimeerd gesprek tussen Friezen in een cafe of op een feestje. Je begrijpt een meningsverschil tussen deelnemers aan een vergadering in het Fries.	<i>Ze gebruiken bijvoorbeeld woorden die je eigenlijk alleen op straat hoort, of ze praten niet zoals jij dat op school geleerd hebt. Je gebruikt bij het luisteren allerlei aanwijzingen om erachter te komen wat de spreker wil, hoe hij zich voelt. Je bent ook alert op aanwijzingen om alvast te voorspellen wat er nog meer gezegd gaat worden.</i>				
Ik kan langere betogen begrijpen ook als ze niet zo duidelijk opgebouwd zijn	Je volgt een nogal warrige les of college. Je luistert naar een (voorbereid) betoog van een medeleerling / medestudent over ontwikkelingen op het gebied van computergebruik.	<i>Er wordt normaal of snel gesproken en soms wordt er onduidelijk gepraat (de spreker mompelt bijvoorbeeld of maakt woorden en zinnen niet af). Je gebruikt bij het luisteren allerlei aanwijzingen om erachter te komen wat de spreker wil, hoe hij zich voelt. Je bent ook alert op aanwijzingen om alvast te voorspellen wat er nog meer gezegd gaat worden.</i>				

'Ik kan'-beschrijvingen	Voorbeeld van situaties	Toelichting	Dat soort dingen:			
			kan ik met gemak	kan ik met moeite	kan ik nog niet	wil ik leren
Ik kan een toneelstuk volgen.	<p>Je volgt een klassiek toneelstuk van Tryater.</p> <p>Je volgt een iepenloftspul. Je zit achteraan en kunt niet steeds goed horen wat er gezegd wordt.</p>	<i>Er wordt normaal of snel gesproken en soms wordt er onduidelijk gepraat (de spreker mompelt bijvoorbeeld of maakt woorden en zinnen niet af). Je gebruikt bij het luisteren allerlei aanwijzingen om erachter te komen wat de spreker wil, hoe hij zich voelt. Je bent ook alert op aanwijzingen om alvast te voorspellen wat er nog meer gezegd gaat worden.</i>				
Ik kan aankondigingen en instructies begrijpen, ook als het slecht te verstaan is.	<p>Je luistert naar omgeroepen berichten in het Abe Lenstrastadion.</p> <p>Je krijgt uitleg over de bediening van een apparaat in een rumoerige ruimte.</p>	<i>Je zult maar weinig van wat er gezegd wordt echt goed kunnen verstaan en veel zelf moeten 'invullen'. Daarvoor gebruik je allerlei aanwijzingen. Je bent ook alert op aanwijzingen om alvast te voorspellen wat er nog meer gezegd gaat worden.</i>				
Ik kan ingewikkelde informatie begrijpen.	<p>Je luistert naar een docent die informatie geeft over de nieuwe opleidingsstructuur.</p> <p>Je bezoekt een lezing op de Fryske Akademy.</p>	<i>Het gaat om ingewikkelde informatie in bijvoorbeeld aankondigingen, aanwijzingen, uitleg. Het kunnen onderwerpen zijn die je moeilijk vindt of waar je niet veel van af weet.</i>				

Luisteren C2

Kan moeiteloos gesproken taal begrijpen, in welke vorm dan ook, hetzij via direct contact, hetzij via radio of tv, zelfs wanneer in een snel moedertaaltempo gesproken wordt, als er ten minste enige tijd is om vertrouwd te raken met het accent.